

*Михайліченко Т. О.,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України*

*Рак С. В.,
кандидат юридичних наук,
викладач кафедри філософії та суспільних наук
Української медичної стоматологічної академії,
асистент кафедри кримінального права
та кримінально-правових дисциплін
Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Анотація. У роботі здійснено аналіз кримінальних проступків проти власності в розрізі виявлення прогалин та колізій. У зв'язку з появою кримінального проступку в національному кримінальному законодавстві останнє зазнало значних змін та доповнень, які переформатували окремі традиційні підходи в кримінальному праві України. Насамперед, вводячи кримінальні проступки, законодавець у багатьох випадках посилив кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення проти власності, передусім, шляхом збільшення розміру такого покарання, як штраф, не лише за злочини, а й за кримінальні проступки.

Виявлено, що в судових рішеннях не завжди чітко вказується, який вид кримінального правопорушення мав місце – злочин чи кримінальний проступок. Тому варто звернути увагу на узгодженість термінології у формуванні судових вироків та ухвал із положеннями закону.

Обґрунтовано, що встановлення вищої межі розміру штрафу в санкціях до кримінальних проступків проти власності має наслідком низку проблем на практиці. Виникає питання спроможності засудженого сплатити передбачений КК штраф з огляду на матеріальний стан. Тому суди призначають більш суворі види альтернативних основних покарань (громадські роботи, виправні роботи або обмеження волі), встановлених санкцією, без належної обґрунтованості та мотивованості своїх рішень. Як результат, порушуються принципи кримінального права та загальні засади призначення покарання. Вказується на слушність уже неодноразово висловленої серед наукової спільноти думки про необхідність перегляду місця штрафу у системі покарань, оскільки останній втратив свій статус найбільш м'якого виду покарання у зв'язку з реформами останнього десятиліття.

Досліджено повторність як ознаку, яка характеризує кваліфіковані (особливо кваліфіковані) склади кримінальних правопорушень, та як обставину, яка обтяжує покарання. Виявлено прогалини в процесі конструювання ст. 32 КК. Також піддаються критиці упущення в заміні терміна «злочин» на «кримінальне правопорушення» у п.п. 1, 5, 10, 11 та 12 ч. 2 ст. 67 КК, пропонується якнайшвидше скоригувати положення ст. 67 КК, замінивши злочин на кримінальне правопорушення, а також усунути виявлені дискримінаційні положення у ст. 32 та ст. 89 КК.

Вказано на необхідність на законодавчому рівні врегулювати питання множинності кримінальних правопорушень, якщо одне з них є злочином, а інше – кримінальним проступком. Суди на практиці намагаються не акцентувати на цій проблемі, що має наслідком відсутність можливості сформулювати хоча б усталену правову позицію.

Ключові слова: кримінальний проступок проти власності, крадіжка, шахрайство, самовільне зайняття земельної ділянки.

Постановка проблеми. 1 липня 2020 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 2617-VIII від 22 листопада 2018 р. (далі – Закон № 2617-VIII), який «перевів» низку злочинів проти власності до категорії кримінальних проступків. В інших же випадках колишні злочини невеликої тяжкості стали не кримінальними проступками, а нетяжкими злочинами (приміром, порушення обов'язків щодо охорони чи зберігання чужого майна (ст. 197 КК)). При цьому науковці та практики, особливо спеціалісти з кримінально-процесуального права, загалом схвально, хоча і з певними застереженнями, сприйняли новели, аргументуючи їх необхідність, насамперед, потребою наблизити українське законодавство до європейського, уникнути ймовірності незабезпечення права на захист, економією кримінальних репресій, зменшенням навантаження на слідчі органи досудового розслідування та ін. Однак тривалий час підготовки до введення кримінальних проступків у національне законодавство не позбавив законодавця низки недоліків, яких той припустився, зокрема у частині матеріальних норм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що кримінальні проступки були предметом наукових досліджень А.А. Васильєва, Д.О. Балобанової, Л.М. Демидової, О.О. Дудорова, О.П. Горпинюк, К.П. Задой, І.О. Зінченко, І.В. Красницького, О.С. Пироженко, В.О. Навроцького, В.Я. Тація, В.О. Тулякова, В.І. Тютюгіна, М.І. Хавронока та інших вчених. У той же час дослідження останніх публікацій із цієї теми свід-

чить про те, що аналіз останніх змін і доповнень до розділу VI Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК), внесені Законом № 2617-VIII, не були предметом самостійного дослідження.

Метою статті є комплексне дослідження концептуальних положень, які набрали чинності 1 липня 2020 р. та змінили КК, у частині охорони суспільних відносин власності задля виявлення колізій, прогалин, недоліків судової практики і формулювання пропозицій щодо усунення недоліків, які містить Закон № 2617-VIII.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на поставлену мету, буде розглянуто норми Закону № 2617-VIII в розрізі кримінальних проступків проти власності.

Насамперед варто зазначити, що нині розділ VI Особливої частини КК «Кримінальні правопорушення проти власності» передбачає вісім складів кримінальних проступків, передбачених:

- ч. 1 ст. 185 (крадіжка);
- ч. 1 ст. 188-1 (викрадення води, електричної або теплової енергії), ч. 1 ст. 190 (шахрайство);
- ч. 1 ст. 192 (заподіяння значної майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою);
- ч. 2 ст. 192 (заподіяння значної майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою за відсутності ознак шахрайства, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або такі, що заподіяли майнову шкоду у великих розмірах);
- ст. 193 (незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї);
- ст. 195 (погроза знищення майна);
- ч. 1 ст. 197-1 (самовільне зайняття земельної ділянки).

Водночас аналіз даних Єдиного державного реєстру судових рішень свідчить, що за період з 1 липня по 1 грудня 2020 р. судом було ухвалено за ч. 1 ст. 185 КК понад 5 000 вироків, понад 400 – за ч. 1 ст. 190 КК, 5 – за ч. 1 ст. 197-1 КК та лише 1 – за ч. 2 ст. 192 КК. Вироків же за вчинення кримінальних проступків, передбачених ст.ст. 188-1, 192, 193 та 195 КК, за досліджуваний період не ухвалювалося. Водночас часто суди постановляють ухвали про повернення прокурору для внесення з урахуванням вимог глави 25 КПК України «Особливості досудового розслідування кримінальних проступків» (за ч. 1 ст. 185 КК – близько 3000, за ч. 1 ст. 190 КК – майже 400, за ч. 1 ст. 197-1 КК – 14 та 1 ухвала за ч. 1 ст. 188-1 КК).

Варто зазначити, що, оскільки законодавець поділив кримінальні правопорушення на проступки та злочини, доцільним є в судових рішеннях точно визначити, який вид кримінального правопорушення особа вчинила. Огляд судових рішень дає змогу дійти висновку, що цього дотримуються не всі суди, часто й нині вказуючи у вирокі, що особа вчинила злочин, а не кримінальний проступок. Зокрема, у вирокі Глибочького районного суду Чернівецької області від 6 жовтня 2020 р. [1]. Інколи ж суди вживають загальне поняття “кримінальне правопорушення”, не вказуючи його вид, що також треба оцінювати як ваду [2]. Водночас в окремих актах це зазначається правильно. Наприклад, у вирокі Дніпропетровського районного суду від 21 серпня 2020 р. вказано, що суд визнає «ОСОБА_1 винуватим у вчиненні кримінального правопорушення (проступку), передбаченого ч. 1 ст. 197-1 КК та піддати узгодженому кримінальному покаранню у виді штрафу в розмірі 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 3400 гри-

вень» [3]. Вбачається також, що в цьому зразку суддя не лише вдало вказав на вид кримінального правопорушення, а й правильно зазначив розмір покарання (тобто вказавши його в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян).

Також аналіз вироків свідчить, що питання виникають у випадках, коли кримінальне правопорушення було вчинене до 1 липня 2020 р. і потрібно застосовувати положення про дію кримінального закону в часі. В окремих рішеннях суди досить ґрунтовно пояснюють потребу застосування ч. 3 ст. 5 КК, якою передбачається, що закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію в часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, та призначають штраф у межах розмірів, які мали місце у попередній редакції КК [4; 5; 6]. Однак не у всіх випадках таке має місце.

Нами було звернено увагу також на випадки, коли особа засуджувалася за вчинення сукупності кримінальних правопорушень – злочину і проступку. У судових вирокі практично відсутні вказівки на різну правову природу вчинених особою діянь, а вживається формулювання «злочини» [7]. При цьому раніше нами вже робилося застереження про доцільність правильного вживання термінів та що «на нашу думку, положення про повторність кримінальних правопорушень стануть однією із найскладніших та дискусійних проблем для правозастосувачів» [8, с. 287]. Серед них, зокрема, є і питання щодо призначення покарання за сукупності кримінальних правопорушень.

Також варто зазначити, що повторність може бути не лише кваліфікуючою (особливо кваліфікуючою) ознакою складу кримінального правопорушення, а й обставиною, яка обтяжує покарання. І тут варто зазначити, що у п. 1 ч. 1 ст. 67 КК зміни не були внесені, тому там фігурує лише повторність та рецидив злочинів. Тобто вчинення кримінального проступку в період, коли особа, приміром, ще не відбула попереднє покарання за злочин чи інший проступок не обтяжуватиме покарання [8, с. 287]. Поки що нами не виявлено ситуацій, коли таке питання поставатиме перед судами. Однак вже нині можна зазначити, що у ст.ст. 192, 193, 195 КК повторність чи рецидив не є кваліфікуючими ознаками цих проступків, отже, мали б враховуватися такі обставини в порядку застосування п. 1 ч. 1 ст. 67 КК, але нині це неможливо.

Окремо виникає питання з приводу непропорційності покарань за кримінальні проступки. Так, Законом № 2617-VIII були змінені санкції ч. 1 ст. 185 та ч. 1 ст. 190 КК, що призвело до ще більшого розбалансування. Так, нині штраф за кримінальні проступки, як видно з таблиці I, може коливатися від 30 н.м.д.г. (у разі вчинення проступків, передбачених ч. 1 ст. 192 або ст. 195 КК) до 3000 н.м.д.г. (за крадіжку чи шахрайство), що еквівалентно 510 грн та 51 000 грн! І, можливо, варто було б пояснювати таку різницю наявною в теорії кримінального права класифікацією всіх кримінальних правопорушень проти власності на: 1) корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб (куди належать такі проступки, як крадіжка (ч. 1 ст. 185 КК) та шахрайство (ч. 1 ст. 190 КК)); 2) корисливі кримінальні правопорушення, не пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб

Кримінальні проступки проти власності та покарання за них

	Корисливі кримінальні проступки, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб		Корисливі кримінальні проступки, не пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб					Некорисливий кримінальний проступок проти власності
	ч. 1 ст. 185 КК	ч. 1 ст. 190 КК	ч. 1 ст. 188-1 КК	ч. 1 ст. 192 КК	ч. 2 ст. 192 КК	ст. 193 КК	ч. 1 ст. 197-1 КК	
Штраф	1000–3000 н.м.д.г.	2000–3000 н.м.д.г.	100–200 н.м.д.г.	30–50 н.м.д.г.	50–100 н.м.д.г.	100–150 н.м.д.г.	200–300 н.м.д.г.	30–50 н.м.д.г.
Громадські роботи	80–240 год.	200–240 год.	-	60–240 год.	-	60–240 год.	-	60–120 год.
Виправні роботи	6 міс. – 2 р.	6 міс. – 2 р.	6 міс. – 1 р.	6 міс. – 2 р.	-	6 міс. – 2 р.	-	6 міс. – 1 р.
Арешт	1–6 міс.	-	-	1–6 міс.	-	1–6 міс.	1–6 міс.	1–6 міс.
Обмеження волі	1–3 р.	1–3 р.	1–3 р.	-	1–3 р.	-	-	-

(серед яких є заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК), викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ч. 1 ст. 188-1 КК), незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося в неї (ст. 193 КК) та самовільне зайняття земельної ділянки (ч. 1 ст. 197-1 КК)); 3) некорисливі кримінальні правопорушення проти власності (серед яких погроза знищення майна (ст. 195 КК) нині є кримінальним проступком). Незважаючи на те, що проступки, як і кримінальні правопорушення загалом, істотно різняться «за характером діяння, способом їх вчинення, мотивами та метою» [9, с. 188] і наведена вище класифікація враховує це, що своєю чергою має закономірно впливати і на види покарань та їх розміри/строки, дані свідчать, що і в межах «однієї групи» існує дисбаланс. Так, абсолютно дивними виглядають санкції ч. 1 ст. 188-1 та ч. 2 ст. 192 КК: з одного боку, там містяться досить незначні розміри штрафу (100–200 н.м.д.г. та 50–100 н.м.д.г. відповідно), а з іншого – альтернативним видом покарання є лише арешт для викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання на строк від 1 до 6 місяців або ж обмеження волі на строк від 1 до 3 років для обох складів. Однак, як яскраво видно в таблиці 1, такі альтернативні види покарань характерні вже для корисливих кримінальних проступків, пов'язаних із незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб. Видається, що більш вдалим було б санкцію ч. 1 ст. 188-1 та ст. 192 КК доповнити іншими, більш м'якими видами покарань, зокрема громадськими роботами.

Окремо хотілося б порушити проблему виконання покарань. Так, суд якщо особа шляхом обману заволоділа чужим майном на суму від 0,2 до 100 н.м.д.г. (у 2020 р. – це від 210,2 до 105 100 грн) і її дії, відповідно, мають склад правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КК, у разі відсутності обтяжуючих обставин призначає засудженому штраф. Мінімальні розміри штрафу, встановленого санкцією ч. 1 ст. 190 КК, – 2 тис. н.м.д.г., що дорівнює 34 тис. грн. Маємо ситуацію, коли особа, наприклад, незаконно заволоділа майном на суму 500 чи 1000 грн, а штраф має сплатити 34 тис. грн. Цілком закономірно виникає питання можливості сплати засудженим штрафу у таких розмірах. Адже якщо суд не бачитиме причин звільнити від кримінальної відповідальності або призначати більш суворі види покарань шахраєві, то останній має сплачувати штраф, який не гарантовано, що виплатить. За таких умов особа має шанси отримати вже новий вирок за ст. 389 КК «Ухилення від

покарання, не пов'язаного з позбавленням волі». Наскільки це є виправдано? І чи не призведе це до такої ж ситуації, яка є з господарськими кримінальними правопорушеннями, коли суд уточнює до винесення вироку чи зможе обвинувачений його сплатити?

Заявлена проблематика уже має низку прикладів у судовій практиці. Так, суди без обґрунтування підстав, за наявності пом'якшуючих обставин призначають громадські роботи або обмеження волі, більш суворі види покарання [10; 11; 12]. Наприклад, у вирокі Вінницького міського суду Вінницької області особу було визнано винною у вчиненні кримінального проступку, передбаченого ч. 1 ст. 190 КК, навіть встановлено пом'якшуючу обставину, однак покарання призначено у виді громадських, тобто не найменш суворе із покарань, встановлених санкцією частини статті [13]. Логіка таких рішень, здавалося б, зрозуміла. Однак порушує принципи кримінального права, не відповідає загальним засадам призначення покарання. І, безумовно, актуалізує думку, яка вже неодноразово піднімалася в працях учених, щодо недоцільності позиціонування штрафу як найменш суворого виду покарання [14, с. 76–77; 15, с. 38; 16, с. 15].

Також правильними, як вбачається, є й застереження окремих науковців із приводу неоднозначності положень про судимість особи. Так, якщо засуджений вчинив злочин, то він буде вважатися судимим щонайменше протягом року після сплати штрафу, а якщо кримінальний проступок, то судимість буде автоматично погашено відразу ж після відбуття цього покарання, тобто після виплати штрафу [17, с. 18–19; 18, с. 80]. Видається, що це також порушує загальноправові та кримінально-правові принципи.

Висновки. Отже, на нашу думку, аналіз кримінальних проступків проти власності за період з 1 липня по 1 грудня 2020 р. яскраво свідчить, що Закон № 2617-VIII не нівелював проблеми, неточності та дисбаланс у судовій практиці, а певною мірою їх додав. Вбачається, що насамперед варто вирішити проблему неналежного місця штрафу в системі основних покарань як найбільш м'якого і, таким чином, крізь призму цього питання усунути перекис у розмірах/строках покарань, які можуть бути призначені винним особам за кримінальні правопорушення. У цьому аспекті перспективною є ідея членів Робочої групи з питань розвитку кримінального права розташувати санкції статей у Загальній частині кримінального закону. По-друге, необхідно скоригувати положення ст. 67 КК, замінивши злочин на кримінальне правопорушення, щоб поло-

ження цієї норми поширювалися і на осіб, які вчинили кримінальні проступки. І, по-третє, вирішити на законодавчому рівні проблему призначення покарання у випадках наявності в діяннях особи множинності кримінальних правопорушень, якими є злочин та проступок.

Література:

- Вирок Глибочького районного суду Чернівецької області від 6 жовтня 2020 р., справа № 715/2552/19, кримінальне провадження № 1-кп/715/12/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92063995> (дата звернення: 02.12.2020).
- Ухвала Червонозаводського районного суду м. Харкова від 21 липня 2020 р., справа № 646/522/20, кримінальне провадження № 1-кп/646/549/2020. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90530810> (дата звернення: 02.12.2020).
- Вирок Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 21 серпня 2020 р., справа № 175/1138/20, кримінальне провадження № 1-кп/175/68/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91093141> (дата звернення: 02.12.2020).
- Вирок Орджонікідзевського районного суду м. Харкова від 20 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/644/286/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92994092> (дата звернення: 02.12.2020).
- Вирок Херсонського міського суду Херсонської області від 20 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/947/1361/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93031750> (дата звернення: 02.12.2020).
- Вирок Южного міського суду Одеської області від 23 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/519/83/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93025814> (дата звернення: 10.12.2020).
- Вирок Київського районного суду м. Полтави від 24 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/552/299/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93011036> (дата звернення: 12.12.2020).
- Михайліченко Т.О. Кримінальні проступки: особливості правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 284–290. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/7/50.pdf>. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2> (дата звернення: 01.12.2020).
- Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 6-те вид., переробл. і допов. Харків, 2020. 768 с.
- Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 20 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/161/1359/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92975380> (дата звернення: 10.12.2020).
- Вирок Красногвардійського районного суду м. Дніпропетровська від 24 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/204/753/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93044679> (дата звернення: 02.12.2020).
- Вирок Київського районного суду м. Одеси від 20 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/947/1361/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93024424> (дата звернення: 12.12.2020).
- Вирок Вінницького міського суду Вінницької області від 23 листопада 2020 р., кримінальне провадження № 1-кп/127/1022/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93029315> (дата звернення: 02.12.2020).
- Васильєв А. А., Пироженко О. С. Про деякі проблеми застосування кримінального покарання у виді штрафу: аналіз законодавчих новел. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2013. № 1. С. 74-83. URL: http://www.vru.gov.ua/content/article/visnik13_06.pdf (дата звернення: 12.12.2020).
- Пономаренко Ю.А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011р.). Харків: Право, 2012. 80 с.
- Шаповалова О.А. Пеналізація злочинів у сфері господарської діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2013. 17 с.
- Красницький І.В., Горпинюк О.П. Запровадження кримінальних проступків: аналіз змін до законодавства. *Кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство у контексті реформи кримінальної юстиції* : матеріали наук.-практ. семінару, 31.05.2019 р., м. Львів. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ. 2019. С. 17–21.
- Васильєв А.А., Пироженко О.С. До питання про судимість як наслідок засудження за вчинення кримінального проступку. *Кримінальне право в умовах глобалізації суспільних процесів: традиції та новації* : матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу, 15.05.2020 р., м. Харків / редкол.: В.Я. Тація, Л.М. Демидова, А.П. Гетьман та ін. Харків : Право, 2020. С. 77–81.

Mykhailichenko T., Rak S. Criminal misconducts against property

Summary. The paper analyzes criminal misconducts against property in the context of identifying gaps and collisions. In connection with the appearance of a criminal misconducts in the national criminal legislation, the latter has undergone significant changes and additions that have reformatted some traditional approaches in the criminal law of Ukraine. First of all, introducing criminal misconducts, the legislator in many cases increased criminal liability for criminal offenses against property, primarily by increasing the amount of such punishment as a fine for some crimes and criminal misconducts.

It was revealed that court decisions do not always clearly indicate what type of criminal offense took place – a crime or a criminal misconducts. Therefore, you should pay attention to the concordance of terminology in the formation of verdicts and judgments decisions with the provisions of the law.

It has been substantiated that the establishment of a higher limit for the amount of a fine in sanctions for criminal misconducts against property entails a number of problems in practice. The question arises of the convict's ability to pay the fine provided for by the Criminal Code of Ukraine, taking into account his financial situation. Therefore, the courts impose more severe types of alternative basic punishments (community service, correctional labor or restraint of freedom) established by the sanction, without proper justification and motivation for their decisions. As a result, the principles of criminal law and the general principles of sentencing are violated. It is pointed out that the opinion on the need to revise the place of the fine in the punishment system, which has already been repeatedly expressed among the scientific community, is correct, since the latter has lost its status of the mildest type of punishment in connection with the reforms of the last decade.

Recidivism was investigated as a feature characterizing qualified (especially qualified) warehouses of criminal offenses, and as an aggravating circumstance of corpus delict. Identified gaps in the design of Art. 32 of the Criminal Code of Ukraine. Also, the replacement of the term “crime” with the term “criminal offense” is criticized in paragraphs 1, 5, 10, 11 and 12 of section 2 of Art. 67 of the CC of Ukraine due to shortcomings. It is proposed to adjust the provisions of Art. 67 of the CC of Ukraine, replacing “crime” with “criminal offense” and eliminate identified discriminatory provisions in Art. 32 and 89 of the CC of Ukraine as soon as possible.

It is pointed out the need at the legislative level to regulate the issue of a plurality of criminal offenses in the case when one of them is a crime and the other is a criminal misconduct. In practice, the courts try not to focus on this problem, which entails the lack of an opportunity to form at least a stable legal position.

Key words: criminal misconducts against property, theft, fraud, unauthorized occupation of a land plot.